1857. N°.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG 23 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

Bij deze Courant behoort Bijblad N°. 29.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 21 November.

Donderdag ll. heeft de Procureur-Generaal bij het Prov. Geregtshof van Noordholland, Mr. D. C. v. d. Kemp, conclusie genomen in de zaak van de stad Leyden tegen den staat der Nederlanden, over den eigendom der Haarlemmermeer. De Proc.-Gen. heeft geconcludeerd tot bevestiging van het vonnis der Arrond.-Regtbank te Amsterdam, met betrekking tot de ontvankelijkverklaring van den eisch en tot vernietiging van dat vonnis met betrekking tot de ontzeigening van den eisch, en dat het Hof, op nieuw regt doende, aan de stad Leyden zijnen eisch zou toewijzen. Deze conclusie werd in 't breede door den Procureur-Generaal toegelicht. Volgens zijne meening is de stad Leyden niet alleen ontvankelijk in hare vordering, maar hare vordering is ook gegrond. De titels (van 1433 en 1583) toonen duidelijk aan, dat hier niet vischregt maar vischwater in eigendom is afgestaan, terwijl de appellante bovendien, ook al ware slechts het vischregt afgestaan, teregt de verjaring heeft ingeroepen. Voor het overige kan Leyden, welke stad oorspronkelijk in 1433 slechts een klein deel kreeg, zeer zeker nu toch al datgene eischen wat zij thans vordert, omdat de Haarlemmermeer een gevolg is van de zamenvloeijing van onderscheidene vroegere kleine meren.

De uitspraak van het Hof is bepaald op 13 Januarij 1858.

— In het verslag van de vergadering van het Leydsche Dep. der Maatschappij ter bevordering van Nijverheid, in ons vorig nommer, is bij vergissing slechts als maker van het model-kanon de artillerist Putters genoemd, die alleen het houtwerk had aangebragt, terwijl wij verzuimd hebben te melden dat het ijzerwerk door den verdienstelijken artillerist hoefsmid Z. A. Roozendaal is vervaardigd.

— Het getal der in het Werkhuis alhier opgenomenen, bedroeg gedurende deze week dagelijks 126 tot 147 personen.

— Naar wij vernemen heeft de Regering eene aanzienlijke partij boekwerken, handelende over meetkunde, vestingbouwkunde, aardrijkskunde, natuurkunde en andere wetenschappen, prachtig ingebonden doen gereed maken, om ze aan de Regering van Japan ten geschenke aan te bieden. (*A.C.*)

— Naar men wil weten, zou de Regering een algemeen tijdelijken maatregel voorstellen tot verhooging der bezoldiging van de ambtenaren op een tractement van minder dan *f* 600 met 5 ten honderd, en van die der ambtenaren van *f* 600 tot *f* 1000 met 10 ten honderd. Wij deelen intusschen deze tijding onder reserve mede. (*U. C.*)

— Door de Nederl. Handelmaatschappij zijn bevracht 4 schepen, als: voor Amsterdam 3 en voor Dordrecht 1.

— Te Sommelsdijk is Dingsdag avond ll. een vreeselijke brand uitgebarsten, die zoo spoedig toenam, dat 10 schuren in 4 uren tijds geheel in de asch lagen. De meeste schuren, gedeeltelijk gevuld met granen, stroo, vee, hout en turf, waren tegen brandschade verzekerd. Hoewel er weinig vee is verbrand, is het verlies aan koren aanmerkelijk. De oorzaak van het onheil is onbekend. De Justitie heeft een naauwkeurig onderzoek ingesteld.

— Te Muiden had in den morgen van Woensdag een noodlottig voorval plaats. Terwijl men in het machinegebouw van de aldaar bestaande buskruidfabriek bezig was met het ronden en glanzen van buskruid, heeft de in bewerking zijnde hoeveelheid door eene onbekende oorzaak vuur gevat, waarvan eene hevige uitbarsting het gevolg was. Het gemelde machinegebouw werd geheel in puin gelegd en, met uitzondering van het groote magazijn, hebben al de gebouwen van de fabriek min of meer schade geleden. Bij deze ramp heeft een 21-jarig jongeling het leven verloren. Door de spoedig en doeltreffende aangebragte hulp, was de ontstane brand spoedig gebluscht.

— Te Hoogkerk (Groningen) werd in de vorige week een stoute diefstal gepleegd. Nadat de dader door braak binnen de woning van den landbouwer Veenhuizen was gedrongen, begaf hij zich met eene brandende kaars in de eene en een pistool of soortgelijk wapen in de andere hand, naar de keuken, waar twee volwassen zonen van genoemden landbouwer in eene bedstede sliepen, die door hem bedreigd werden zich stil te houden, daar zij vier sterk waren en anders hen zouden neêrschieten," waarna hij onmiddellijk naar het zoogenaamde binnenhuis ging, waar genoemde landbouwer met zijne vrouwelijke huisgenooten sliep, die insgelijks werd bedreigd zich stil te houden, indien hij niet wilde doodgeschoten worden, en daarop gelast, den sleutel van het kabinet te geven. Nadat hem deze was toegeworpen, opende hij het kabinet, nam daaruit twee zakjes, het eene *f* 175, het andere *f* 100 aan rijksdaalders inhoudende, 6 enkele guldens uit een ander dito zakje, en een aanteekeningsboekje. Daarna vertrok hij, de deuren achter zich sluitende.

— Te Maasbracht, nabij Maastricht, zijn Zondag l. l. zes huizen en vijf schuren afgebrand. Van de inboedels en het voorhanden graan kon niets gered worden; ook zijn twee koeijen en een varken daarbij omgekomen.

— De Regering heeft in eene uitvoerige Memorie de bedenkingen in de afdeelingen der Tweede Kamer geopperd, nopens het wets-ontwerp tot wijziging der gemeentewet (plaatselijke belastingen) wederlegd; en tevens eene wijziging van genoemd ontwerp ingediend.

— Volgens berigt uit Curaçao hebben er op het eiland St. Thomas (eene Deensche bezitting) ongeregeldheden plaats gehad. De lagere klasse der bevolking, door eenige onruststokers opgehitst, heeft grove wanordelijkheden bedreven en wilde een R. K. Geestelijke verhinderen dienst te verrigten, de volksoploop was zoo groot, dat de krijgsmagt opgeroepen moest worden om de rust te herstellen.

'sGRAVENHAGE, 21 November.

Het heeft Z. M. den Koning behaagd, den Minister van Marine te magtigen om aan den Kapitein-Luit. ter zee J. D. Wolterbeek, Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw, Kommandeur der Orde van de Eikenkroon, de tevredenheid van Z. M. te betuigen over de wijze waarop hij, gedurende de gelukkig volbragte reis van Z. K. H. den Prins van Oranje, het bevel over de schroefkorvet *Groningen* heeft gevoerd; en verder te benoemen tot Ridder der Orde van de Eikenkroon de navolgende Officieren van dien bodem: Jhr. F. de Casembroot, Adjudant van Z. M. in gewone dienst, Luitenant ter zee der 1ste klasse; Jhr. D. Bowier, Luit. ter zee 2de kl.; J. P. H. Willinck, Luit. ter zee 2de kl., en J. D. J. van der Hegge Spies, Luit. ter zee 2de kl.; L. Rautter, Officier van Gezondheid 1ste kl.; en tot Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw, den Kapitein ter zee Jhr. H. J. L. T. de Vaynes van Brakell, Kommandant van het stoomfregat *Admiraal van Wassenaar*, die de *Groningen* heeft vergezeld.

— De Heer J. L. de Baas, gepensioneerd Apotheker der 1ste kl. is benoemd tot Ridder der orde van de Eikenkroon.

— De Officier van Gezondheid 2de klasse W. Kraake, is benoemd tot Officier van Gezondheid 1ste kl. bij 's rijks zeemagt.

— Bij Kon. besluit is de Heer Jhr. J. J. Krayenhoff, Controleur der directe belastingen enz. te Oude Pekela, overgeplaatst naar Amsterdam.

Voorts zijn benoemd tot Ontvangers: te Almelo, de Heer W. L. Bruist, thans te Rijssen; te Delfshaven, de Heer W. van Citters, thans Controleur te Ridderkerk; te Diemen c. a., de Heer H. de Graaf, thans te Nieuwe Niedorp; te Gorredijk c. a., de Heer O. J. van Kammen, thans te Oosterzee en te Rucphen en Hoeven, de Heer J. J. A. Willemse, Adjunct-Commies bij het Depart. van Financiën.

— De Minister van Financiën zal op Donderdag aanst. geen gehoor verleenen.

— De Commissie tot regeling der zaken voor de groote visscherij heeft eergisteren hare eerste vergadering gehouden aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken.

— Een onzer stadgenooten, die zich te Maintz bevindt, heeft aan zijne bloedverwanten alhier een brief gerigt, betreffende het onheil, dat die stad getroffen heeft (zie onder Oostenrijk). Daarin leest men o. a. het volgende: »Maintz, 18 Nov. 's avonds 5½ ure. Voor een paar uren trof deze stad eene groote ramp, door het springen van een kruidmagazijn. Even nadat wij van tafel waren opgestaan, en terwijl ik mij naar het venster begaf, hoor ik op eenmaal een slag zoo geweldig, als of een aantal stukken geschut te gelijk werden losgebrand; het geheele huis beeft en kraakt, alle deuren, gesloten of niet, sprongen open, en geen vensterruit blijft geheel. Gij kunt begrijpen welk een schrik dit veroorzaakte; hoewel wij op een geruimen afstand van het onheil waren, leden wij toch groote schade, maar mogen toch van geluk spreken, daar een aanzienlijk gedeelte der stad verwoest is. Het ergste is, dat, naar ik hoor, een aantal menschenlevens hierbij te betreuren is. Zoo even wordt een dienstmeisje bij ons ingebragt, dat uitgegaan was om brood te halen, doch op eenmaal was de straat door eene verschrikkelijke rookkolom omhuld en bleef zij bewusteloos liggen; zij is gelukkig nog tot zich zelve gekomen, hoewel bezeerd aan hoofd en handen. Gij kunt de verwarring niet beseffen welke door deze plotselinge ontploffing veroorzaakt werdt. Gas kunnen wij niet branden, daar in de stad alle gaspijpen opengesprongen zijn, ja het is zoo erg geweest dat b. v. de vloer bij ons in de huiskamer geheel is opengespleten; pannen en schoorsteenen stortten naar beneden, alsof de stad door den schok eener aardbeving was getroffen. — Van verbrijzelde glazen wil ik niet spreken, konden er wat goede glazenmakers overkomen, zij zouden hier wat te verdienen vinden."

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Vrijdag 20 November.

In deze zitting is eerst behandeld het wetsontwerp tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld, welk ontwerp met 59 tegen 2 stemmen (Westerhoff en Sloet tot Oldhuis) is aangenomen.

Daarna zijn de beraadslagingen over Hoofdst. IV (*Justitie*) der Staatsbegrooting 1858 voortgezet. De onderdeelen der afdeeling Gevangenissen heeft tot velerlei discussie aanleiding gegeven. Art. 19 is aangenomen met een gecombineerd amendement der Heeren van Akerlaken en van Bosse, ten gevolge waarvan is weggevallen de verhooging van *f* 500 voor den Inspecteur der gevangenissen, en voorts geheel is vervallen *f* 3000 voor den Ingenieur van den gevangenisbouw, den Hoofdopzigter voor den aanbouw van nieuwe gevangenissen.

Ten slotte is Hoofdstuk IV, in zijn geheel, met 47 tegen 11 stemmen aangenomen. — Tegen, de Heeren, van Bosse, Storm, Westerhoff, van Zuylen, Slicher van Domburg, van Eck, Zijlker, Thorbecke, Hoynck, van Hoëvell, Dullert, Anemaet, Reinders en Poortman.

Zitting van Zaturdag 21 November.

Aan de orde is de beraadslaging over Hoofdst. V. (*Binnenl. Zaken*).

De Voorzitter deelt mede dat op art. 81ª van dit Hoofdstuk een amendement is voorgesteld, (door den Heer Storm van 's Gravesande) betreffende de voorbereidende werkzaamheden voor den aanleg van spoorwegen.

Aan de algemeene beraadslagingen nemen deel de HH. Elout, die vraagt welke de leidende gedachte is die het bestuur voor de binnenl. zaken bezield; Hoynck van Papendrecht en Godefroi, die over de landverhuizing spreken. Deze sprekers worden door den Minister uitvoerig beantwoord. Daarna worden de artikelen in behandeling genomen, en de vijf eerste afdeelingen aangenomen.

Telegrafisch Berigt.

De discussie is gevorderd tot art. 81, waarbij het amendement van den Heer Storm van 's Gravesande in aanmerking komt. Maandag voortzetting der beraadslaging.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 19 November.

Prins Frederik Willem van Pruissen is op Windsor aangekomen. Volgens de gemaakte bepalingen zal zijn huwelijk met onze Prinses tegen het einde van Januarij voltrokken worden.

— Algemeen is men van gevoelen dat de voornaamste beweegreden tot bijeenroeping van het Parlement is geweest, dat de Regering niet langer kon wachten met de aanvrage van de noodige gelden ter bestrijding van de groote uitgaven voor Indië. Deze aanvrage zal natuurlijk aan de tegenstanders van het Kabinet gelegenheid geven, om eene interpellatie te doen omtrent het toekomstige beheer van Indië. Omtrent dit laatste punt schrijft men aan de Regering het volgende voornemen toe: De Regering van deze uitgestrekte kolonie zou aan de Kroon worden opgedragen, die te Calcutta door een lid van de Koninklijke familie zou vertegenwoordigd worden. Koningin Victoria zou den titel aannemen van Keizerin van Indië. De O. I. Compagnie zou opgeheven worden, maar de beambten in het bezit hunner tegenwoordige betrekkingen blijven.

— De *Lond. Gaz.* heeft wederom 29 faillissementen openbaar gemaakt. In de manufactuur-districten geeft de vermindering der arbeidsloonen of het ophouden der werkzaamheden aanleiding tot ongeregeldheden. Zoo is o. a. de orde te Nottingham gestoord geworden. Een groot aantal broodelooze werklieden hebben overdag glazen ingeslagen, en de dieven hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt om bij eenige juweliers goede zaken te doen. Er zal aan de behoeftigen onderstand verleend worden, waardoor men hoopt de gemoederen eenigzins tot bedaren te zullen brengen.

— Te Liverpool verwacht men met de paketboot *Wyoming* een groot aantal landverhuizers uit New-York, die vroeger van hier vertrokken, in hunne verwachtingen zijn te leur gesteld.

— Naar luid der berigten uit Afrika is de slavenhandel op de kusten aldaar weder zeer levendig geworden. Het Britsche oorlogsvaartuig *Alecto* nam onlangs 4 slavenhalers in beslag, en de Britsche sloep *Sappho* heeft een vierde slavenschip op de kust gejaagd en aan 350 zwarten de vrijheid weder gegeven; terwijl 150 negers, die op hetzelfde vaartuig waren geladen, verdronken of vermist werden.

— Volgens berigt uit Cuba heeft de Engelsche Consul aldaar zijne vlag ingehaald en het eiland verlaten, omdat de Spaansche overheid den slavenhandel niet naar behooren weerde.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 November.

De Keizer wordt heden van Compiègne terugverwacht. Z. M. zal zich terstond bezig houden met maatregelen ter bestrijding van de financiële crisis, waarvan de gevolgen betreurenswaardig zouden kunnen zijn, vooral als sommige industriële inrigtingen door gebrek aan werk moesten gesloten worden. Vooral wordt Lyon daardoor bedreigd, maar het is te hopen dat 's Keizers pogingen, gevoegd bij de gunstige berigten uit de Vereenigde Staten en den rijken oogst van dit jaar, eene zoodanige ramp zullen voorkomen.

— Naar men zegt zijn aan de Admiraals Rigault de Genouilly en Seymour bevelen gezonden om de vijandelijkheden tegen China ernstig voort te zetten.

— Al de veroordeelden in het regtsgeding Lemaire c. s. hebben zich in cassatie voorzien, uitgezonderd Lemaire zelf, die in het vonnis berust.

— De *Moniteur* berigt, dat het onlangs te Vincennes geopende gasthuis voor herstellende werklieden zeer goede uitkomsten oplevert. Reeds hebben omstreeks 400 personen dat gesticht verlaten, in zooverre hersteld, dat zij hunne dagelijksche bezigheden konden hervatten.

— Aangezien verschillende landverhuizers uit Frankrijk naar St. Domingo zijn vertrokken en meerderen zich gereed maken de eersten te volgen, waarschuwt het Regeringsblad hiertegen, daar van de vroeger derwaarts vertrokken personen alles behalve gunstige berigten zijn ingekomen. De Bevelhebber der Fransche scheepsmagt heeft zelfs troepen aldaar aan land moeten zetten om zijne landgenooten te beschermen.

— De Heer Clément, oud-Volksafgevaardigde, heeft aan de weldadige inrigtingen van de stad Baume (Drôme) zijne geheele nalatenschap vermaakt, na aftrek van eenige weinige legaten. Het bedrag daarvan moet 150,000 fr. beloopen.

— Berigten uit Lissabon melden dat de koortsziekte aldaar weder is toegenomen.

OOSTENRIJK.

De Keizer heeft 30,000 lire geschonken aan de door overstrooming zoo zeer geteisterde bevolking van de provinciën Pavia en Lodi. De overige leden van het Keiz. gezin hebben dit voorbeeld gevolgd.

— Onlangs is gemeld dat de diligence tusschen Stettin en Stepnitz, door roovers aangevallen en van eene waarde van 2000 th. was beroofd. Een ingesteld onderzoek heeft echter aan het licht gebragt, dat de diefstal niet door straatroovers, maar door den postillon zelf was gepleegd, die daartoe het plan met twee andere personen had beraamd. De schuldige heeft reeds zijne misdaad bekend.

— De stad Mainz (Hessen) is op den 18den dezer door eenen zwaren ramp getroffen. Omstreeks 3 ure in den namiddag is het kruidmagazijn aan eene der poorten, waarin 150,000 ℔ kruid geborgen waren, in de lucht gesprongen. Een groot gedeelte der stad, met de Stephanus-kerk, is in eenen puinhoop veranderd, en niet alleen in het gespaard gebleven gedeelte, maar ook in de nabij gelegen dorpen is door de ontploffing veel schade aangerigt. De slag werd zelfs te Bingen gehoord. Zware steenklompen van de vestingwerken zijn tot op een half uur afstands voortgeslingerd. Volgens voorloopige opgave hebben 11 soldaten en 18 burgers bij die ramp het leven verloren, terwijl 169 soldaten en 300 burgers gekwetst zijn. (Zie hierover nog onder 's Gravenhage).

RUSLAND.

Te Petersburg heeft onlangs in dat gedeelte der stad waar de Admiraliteit is gevestigd, een zware brand gewoed, waarbij onderscheidene personen zijn omgekomen. Een 10-jarig meisje beschermde, nadat hare moeder in vertwijfeling het venster was uitgesprongen, haar eenjarig broertje; toen een spuitgast tot haar doordrong wilde zij niet gered worden, voor dat hare beide kleine broeders uit de vlammen waren geborgen, tweemaal drong de man door de vlammen heen en eerst toen hij voor de derde maal terug keerde, kon hij het inmiddels bewusteloos geworden meisje redden. De redder ontving van den Keizer eene eere-medaille en eene gratificatie, terwijl het meisje, de dochter van een behanger van Z. M., 100 zilveren roebels ten geschenke bekwam.

CONCERT VAN DE VEREENIGING VAN LEYDSCHE MEESTERS,

gegeven op Woensdag den 11den November jl.

Het is niet de gewoonte, misschien ware het toch nuttig, van de openlijke concerten hier ter stede in het plaatselijke Nieuwsblad verslag te doen; niet zoozeer om buitenaf den toestand der muzikale beschaving in onze stad te doen kennen, als wel om nu en dan de aandacht van de inwoners, die er in elk geval het meeste belang bij hebben, te vestigen op hetgeen waarlijk goed en schoon is, op ieders verpligting om naar vermogen dat goede te ondersteunen. Wij kunnen zonder onbillijkheid niet aannemen, dat zulke opwekking geheel en al vruchteloos zou blijven, maar zeker kon zij eenigzins tot bemoediging strekken voor hen, die bij een eervol en roemrijk streven, aanspraak hebben op den lof en dank van allen, bij wie beschaving en goede smaak gewaardeerd worden.

Omtrent een jaar geleden vereenigden zich eenige Meesters uit de Leydsche orkesten tot een ligchaam, dat, bestuurd door eene uit hun midden gekozen Commissie, zich verbond tot geregelde wekelijksche oefeningen van goede orkestcompositiën, en tot het bestrijden van de daarbij onvermijdelijke onkosten uit eigen geldelijke bijdragen. Eenige van de beste liefhebbers der toonkunst, daartoe genoodigd, schonken hunne medewerking, het Gemeentebestuur verleende kosteloos een lokaal, en de oefeningen namen eenen aanvang, onder de leiding van den Heer A. J. Wetrens, die de voldoening smaakte, dat zelfs de Directeur van de alhier gevestigde Muziekschool, de Orkest-Directeur van het oudste der hier bestaande Muziekgezelschappen, zich nevens zijne kunstbroeders onder zijn bevel stelde, met eene onbekrompen bereidwilligheid, die des te meer in het oog valt, wanneer men bedenkt, dat hier de oudere aan den jongere, de voormalige meester aan zijnen gewezen leerling, den dirigeerstok niet misgunde.

De oefeningen werden onafgebroken, met ijver, naauwgezetheid en liefde voortgezet, en niemand zal het wraken, dat de vereeniging wenschte de vruchten van haar streven ook tot het grootere muziekminnende publiek te brengen, en het zoo zeldzame genot eener zooveel mogelijk vlekkelooze uitvoering van uitgezochte muziekstukken, tegen eenen zeer matigen prijs voor ieder open te stellen. Welligt kon dan uit de opbrengst van een concert, na aftrek der onvermijdelijke uitgaven, eenige tegemoetkoming worden verstrekt voor zulke leden van het orkest, wie het op den duur moeijelijk viel, zich eenen geheelen avond elke week, zonder schadeloosstelling aan hunne gewone werkzaamheden te onttrekken.

Heeft, toen de vereeniging op den 11den dezer hare eerste openlijke uitvoering gaf, de uitkomst aan de verwachting voldaan? Wij aarzelen geenen oogenblik om die vraag bevestigend te beantwoorden, met het oog althans op de boven allen lof verheven uitmuntende wijze, waarop de taak is volbragt. Het orkest, versterkt met eenige der beste meesters uit 's Gravenhage, onthaalde zijne toehoorders op de voordragt van de Symphonie van Haydn in B-dur; de Ouverture van Calderon's Dame Kobold van Carl Reinecke, de Ouverture Genoveva van R. Schumann, en de Freischütz van C. M. von Weber. — Wanneer schoone toondichtingen der beste Meesters op zulk eene in alle opzigten uitnemende wijze, als op dien avond, ten gehoore worden gebragt, dan, maar ook dan alleen is men in staat de voortbrengselen van des kunstenaars geest in hunne volle waarde te genieten en te waarderen. Wij gelooven ons aan geene overdrijving schuldig te maken, wanneer wij stellen, dat niemand hier, de zoo dikwerf, in den schouwburg, bij promotien der Latijnsche school, Akademieplegtigheden, enz. afgemartelde Symphonie van Haydn, immer zoo volkomen in al hare waarde leerde kennen; dat nimmer Webers onovertroffen meesterstuk voortreffelijker vertolkt is geworden, niet ligt Reinecke's en Schumann's Ouvertures gelukkiger voor de eerste maal in de Leydsche muziekwereld konden worden ingeleid. Slechts zeldzaam vormt een orkest zulk een geheel, als dien avond, na aanhoudende en langdurige oefening, op ernstig streven naar een heerlijk doel, en door opgewekt of verlevendigd kunstgevoel verkregen werd. Het was als bragt eene kracht alle deelen in beweging, als bezielde de wil des Directeurs elk der medewerkenden, zoodat de fijnste schakeringen, de onmerkbaarste overgangen tusschen de meest verscheidene uitdrukkingen, als op zijne wenken ontstonden. Zelfs was eene eenparigheid van beweging onder alle strijkinstrumenten verkregen, zooals men die, behalve welligt in het beroemde orkest dat door Jullien hier te lande werd aangevoerd, slechts zeldzaam leert kennen, en die toch, hoe ongemerkt ook, zulk eenen magtigen invloed op de werking van het geheel teweeg brengt.

Met betrekking tot de solo's zouden wij kunnen volstaan met het noemen van Mej. C. J. Froschbart, sopraan, en den Heer W. F. G. Nicolai, piano, die welwillend hunne medewerking verleend, en op hun werk de wel verdiende en warme hulde van hunne opgetogen toehoorders ingeoogst hebben. Eerstgemelde zong eene aria uit de Messias van Händel (*Ich weisz dasz mein Erlöser lebt*), eene concert-aria van Mendelssohn Bartholdy, beide met vol orkest, en liederen van W. F. G. Nicolai (*Bleib bei mir* en *Frühlings Sonnenschein*), door den componist zelven op de piano begeleid. Velen, die even als wij de bescheidene kunstenares sedert eenen geruimen tijd niet hadden gehoord, hebben zich kunnen overtuigen, hoezeer hare stem in omvang, lieflijkheid en kracht, hare voordragt in gevoel en uitdrukking hadden aangewonnen, en hoe voortreffelijk Nicolai's liederen, meermalen alhier voorgedragen en dus ook meer algemeen gekend, door haar opgevat en wedergegeven werden. Zij zette de kroon op zooveel heerlijks, door nog een derde lied van Nicolai, wel een der moeijelijkste en vermoeijendste, maar ook een der fraaiste (*Ich musz hinaus*) voor te dragen, en betuigde daardoor haren dank voor de herhaalde toejuichingen en de eer der terugroeping die haar te beurt vielen. Hoe de Heer Nicolai zich van zijne taak gekweten heeft, hoe hij allen een onuitsprekelijk genot verschafte, toen hij zijne toehoorders op het andante en rondo uit Chopin's concert voor piano, met orkest en in de tweede afdeeling, met drie *Lieder ohne Worte* van Mendelssohn Bartholdy (*Frühlingslied*, *Duetto* en *Jagdlied*) onthaalde, zou dan alleen nog opzettelijk vermeld moeten worden, wanneer bij iemand dienaangaande eenige twijfel te vooronderstellen was. Zoo Chopin hier nog eenige aanbeveling voor zijne compositiën behoefde, hij verkreeg die ruimschoots op dien avond, en zoo iemand wilde weten welk karakter, welke beteekenis Mendelssohn in zijne liederen gelegd had, hij moest dit gevoelen, toen zij op zulk eene wijze vertolkt werden. Waarlijk, wij inwoners van Leyden mogen trotsch zijn op onzen voormalige stadgenooten en wij herhalen de betuiging onzer ingenomenheid met het orkest, dat zoowel hem als zijne kunstzuster, zoo uitnemend naauwkeurig en juist begeleidde.

Wij beroepen ons met betrekking van het uitgesproken oordeel, in volle vrijmoedigheid op allen, die zich het voorregt hebben verschaft om het concert bij te wonen, een concert dat in langen tijd door geen betere gevolgd, dat niet ligt door andere geëvenaard zal worden, en dat op meer algemeene deelneming, op een aanzienlijker aantal inteekenaars in alle opzigten de meest geldende aanspraak mogt doen gelden. Of zouden wij moeten aannemen, dat hier slechts vreemde meesters, door halsbrekende kunsten en in nieuwspapieren opgevijzelde uitnemendheden, ons publiek trekken? Of dat men hier zijn kunstgevoel genoegzaam meent te kunnen bevredigen in de casino-bijeenkomsten, waar Terpsichore op de maat der Artillerie-muziek hare priesters en priesteressen ten dans voert? Wij zouden het dan moeten betreuren, dat die, anders lofwaardige, onderneming door Leydens ingezetenen zoo krachtdadig werd ondersteund, en den wensch niet kunnen onderdrukken, dat wat van de inwoners op het gebied der toonkunst uitgaat, ook eene meer levendige deelneming bij het garnizoen mogt vinden. Het door ons besproken concert maakte dien wensch niet overbodig. *Sapienti sat!*

Leyden, 17 November 1857. Θ.

234ste Staats-Loterij.

Trekking der Eerste Klasse.

4de Trekking. No. 16368 een prijs van ƒ1,000.

De waarnemend Directeur van het Postkantoor te *Leyden*, brengt, ingevolge autorisatie van Z. E. den Minister van Financiën, ter kennis van het Publiek, dat het Kantoor op den Zondag zal geopend zijn, als volgt:

Des morgens van 7 ure tot 9 ure 45 minuten.
» middags » 12 » » 1 » 30 »
» » » 3 » 30 min. » 9 » 's avonds.

Dat almede niet zal worden gevaceerd tot afgifte van postwissels, noch uitbetaling derzelve, en de ligting der hulpbussen slechts zal plaats hebben des middags ten 12 ure en ten 3 ure 45 minuten, terwijl de bus aan het Kantoor zelve, vijf minuten vóór elke vertrekkende post wordt geligt.

De waarnd. Directeur voornd.,
Leyden, 19 November 1857. J. EICHET.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed na een langdurig lijden, op het onverwachts, onze waarde Vader en Behuwd-Vader HERMAN ANTON SPARENBERG, in den ouderdom van ruim zestig jaren.

Den Huize Middelweg, C. G. ROORDA.
Gemeente *Leyderdorp*, 21 Nov. 1857. H. F. W. A. ROORDA, Sparenberg.

Vrienden, Bekenden en Familie worden verzocht deze als algemeene Advertentie aan te nemen.

De Ondergeteekende betuigt bij deze, voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming, bij de bevalling zijner Echtgenoote ondervonden, zijnen welmeenenden dank.

Leyden, 21 November 1857. K. HAREMAKER, Pz., *Apoth.*

Voor de vele bewijzen van belangstelling bij de bevalling zijner Echtgenoote ondervonden, betuigt de Ondergeteekende, ook namens haar, zijnen welmeenenden dank.

Leyden, 21 November 1857. J. J. van BEETEN, Jr.

Voor de vele bewijzen van deelneming bij het overlijden van zijne geliefde Moeder, Vrouwe ANDREËTTA CHRISTINA van HEUSDE, Wed. van den Wel-Eerwaarden Heer W. Scholten, betuigt de Ondergeteekende, ook namens zijne Broeders en Zusters, zijnen hartelijken dank.

Leyden, 19 November 1857. J. H. SCHOLTEN.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, ons bij het afsterven onzer geliefde Zuster JOHANNA betoond, betuigen wij met deze onzen welgemeenden dank.

Uit aller naam,
Leyden, 21 November 1857. D. STOLP.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden bij het overlijden van onze geliefde Moeder en Zuster, betuigen wij bij deze onzen welmeenenden dank.

B. van BEEK.
Leyden, 21 November 1857. M. M. van BEEK, geb. Zitman.

Het **CONCERT** van den Heer HENRY RITTER, *Fluitist* uit Berlijn, dat op Maandag aanst. den 23sten dezer was bepaald, kan door onvoorziene omstandigheden **geen voortgang hebben**, en is tot nadere aankondiging uitgesteld.

MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST TE LEYDEN.

De Leden der Maatschappij worden genoodigd tot kennisneming van de Rekening en bijbehoorende bescheiden over het afgeloopen Maatschappelijke jaar, op Dingsdag den 24sten November 1857, des avonds van 7—9 ure, in het Gebouw van het Departement der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen.*

De Comm. waarnd. Secret. der Maatschappij,
LEEMANS.

De Lessen in het **Industrie-Collegie** zullen geopend worden op *aanstaanden Dingsdag*, den 24sten dezer, des avonds te *zeven* ure.

Leyden, 19 November 1857. A. H. van der BOON MESCH.

VOLKSVOORLEZING,

Dingsdag 24 November des avonds ten 8½ ure,

IN HET GEBOUW VAN HET LEYDSCHE DEPARTEMENT.

Doorloopende Toegangkaartjes à 30 Cents, zijn te bekomen bij den Heer J. H. EICHMAN, op het Geregt.

Aan de Ingezetenen dezer Stad wordt bekend gemaakt, dat de **Commissie tot de Winkelkaartjes** der *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen*, (dienstig om in plaats van fooijen of giften deze Kaartjes te verstrekken tot verkrijging van Grutterswaren of Brandstoffen), thans uit de navolgende Heeren is zamengesteld, als:

M. H. A. LISMAN, *op de Heerengracht*,
P. MULLER, *op de Breedestraat, bij het Logement de Zon*,
J. J. REYST, *op den Nieuwen Rijn, bij de Hooigracht*,
P. L. TICHLER, *op de Hoogewoerd*,
A. v. WITZENBURG, *op de Breedestraat bij de Papengracht*,
P. G. HUBRECHT, *op het Rapenburg tegenover den Kliet*, en
B. F. KRANTZ, *op de Oude Vest*,

aan wier huizen, de Kaartjes van **5**, **10** en **25** Cents, tegen voldoening der waarde, op iederen werkdag, des voormiddags van 10—12 uur, verkrijgbaar zijn.

De Ondergeteekenden maken aan hunne geëerde Begunstigers bekend, dat zij de prijzen van het Varkensvleesch hebben afgeslagen; van heden af zijn de prijzen, als volgt: **Gerookt Spek** 45 Cts, **Lapjes, Worst, Carbonaden** 35 Cts, alles per 5 Oncen. Zij bevelen zich bij voortduring minzaam in de gunst hunner stadgenooten aan.

H. A. L. BEENS, Haarlemmerstraat bij de Donkersteeg.
Wed. I. MEURE, St. Pieterskerk-Choorsteeg.

Dépot van Thee.

DE THEEËN UIT HET THEE-MAGAZIJN
VAN
JAN VAN REES en ZOON,
TE ZWOLLE,

uitmuntende door kracht, geur en bovenal door waterhoudendheid, zijn in verzegelde pakjes van 2½ en 5 Ons, voorzien van stempel, prijs en nommer, verkrijgbaar bij

H. VOGELVANGER,
in het Noordeinde, Wijk I. No. 208, alwaar Prijs-Couranten te bekomen zijn.

FABRIEK DE CONCURRENT.

NOG SLECHTS ACHT DAGEN UITGEPAKT

MET EENE FRAAIJE COLLECTIE

HEEREN- EN BURGER WINTERKLEEDINGSTUKKEN,

Op de Aalmarkt, Wijk IV. No. 146, het tweede huis van de Vrouwesteeg.

De Concurrent heeft de eer het geachte Publiek en zijne geëerde Begunstigers te berigten, dat hij nog slechts *acht* dagen voortgaat met alle nog voorhandene Artikelen tot weder verminderde prijzen uit te verkoopen, bestaande in Duffel, Castorine, Drap de Russie, Lama en Lakensche Jassen, Paletots en Twiens, Lord Raglans, Capuchons, Laken- en Bokskin-Broeken en Vesten, Chambre-Cloaks, Handschoenen en Zijden en Satijnen Heeren-Cols en meer andere Artikelen, te veel om hier te noemen, welke tot dit vak behooren; alle tot nooit gehoorde lage prijzen.

Haast U! Haast U! en profiteer van die niet wederkomende gelegenheid.

Nog eene schoone collectie **Dames-Mantels, Talma's en Bournaures.**

B. J. SIMONS.

De Ondergeteekende adverteert aan zijne geëerde Begunstigers, dat hij van heden af bij hem te bekomen is het bekroonde **Beijersch Bier** uit de Brouwerij *de Posthoorn*, alsmede echt Kitzinger en Winterlager Bier, Schotsche Ale, Brown Stout, Porter, Danziger Mom en Jopen Bier; verder alle soorten van Hollandsche en Brabantsche Gersten en Princessen Bieren, waarvoor hij zich beleefdelijk aanbeveelt, belovende eene prompte en civile bediening.

Leyden, 21 November 1857. A. J. WIJTENBURG.

De Ondergeteekende geeft door deze kennis, dat hij van heden af zich zal bezig houden met de waarneming van **Boodschappen** op de Gemeenten *Oegstgeest*, *Rhynsburg* en de *Beide Katwijken*, vertrekkende elken morgen ten 10 ure van de Vischbrug. Hij beveelt zich daartoe minzaam aan.

C. INDRIESI,

Adres: Breesteeg, bij de Vliet, Wijk II. N°. 86.

Men zoekt om dadelijk in dienst te treden, eene knappe en eerlijke **Dienstmeid**. Alleen zij die daarvan voldoende bewijzen kunnen overleggen, zullen in aanmerking komen. Nader te bevragen bij D. J. COUVÉE, Boekhandelaar op de Mare.

Tegen Januarij a. s. worden voor een eenig Heer verlangd **vier geheel of gedeeltelijk Gemeubileerde Kamers**, in het levendigste gedeelte der Stad. Opgaven gelieve men schriftelijk in te zenden aan het Bureau dezer Courant onder de Letter **M.**

Met 1 Mei aanstaande wordt binnen deze Stad in *Huur* gevraagd eene nette **Woning**, bevattende *vijf* à *zes* goede Vertrekken, waaronder Zij- en Binnenkamer en Suite, goede Keuken en Kelder, liefst gelegen op een der hoofdstraten of anderen fatsoenlijken stand; die waaraciter een Tuin gelegen is, zullen de voorkeur hebben. Verzoeke opgaaf van stand, localiteit en huurprijs *franco* onder N°. **35**, bij den Papier- en Boekhandelaar H. J. T. MATVELD, alhier.

TE HUUR TE LEYDEN.

Door onverwachts vertrek naar elders, *te Huur* tegen 1 December of later: Een goed **Burgerhuis**, met vier behangen Kamers, Keuken en verdere Gemakken, gelegen op eenen vrolijken stand. Te bevragen bij den Boekhandelaar P. ENGELS, aldaar.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente LEYDEN, zijn van meening, in het bijzijn van de Commissie van Fabricage, in het openbaar

Aan te besteden:

1°. *De Leverantie van het grof Rivier- of Kegelzand voor de Gemeentewerken, benoodigd gedurende den tijd van vijf jaren, aanvangende den 1sten Januarij 1858.*

Te Verpachten:

2°. *Het Passage- of Bruggegeld van de Zijl- of Spanjaardsbrug, met het Passagegeld van het Hek van den Zijlweg, het regt van Jagen der Vaartuigen langs de Zijl, en het genot van het Grasgewas van den Zijlweg en der beide Eilandjes, voor den tijd van vijf jaren, aanvangende den 1sten Januarij 1858.*

Te Verhuren:

3°. *Het Bevisschen van eenige Wateren tot de Vroonvisscherijen der Stad behoorende, voor den tijd van vijf jaren, aanvangende den 1sten Januarij 1858.*

4°. *Het Bevisschen van de Zijl, de Braassemmeer, de Mare en de Mare-Poel, voor den tijd van vijf jaren, aanvangende den 1sten Januarij 1858.*

5°. *Het Beweiden van twee Kampen Land, gelegen aan den Singel tusschen de Hare- en Rijnsburgerpoorten onder de gemeente Oegstgeest, voor den tijd van vijf jaren, aanvangende den 1sten Januarij 1858.*

6°. *Het Beweiden van eenige Gronden, alsmede het Grasgewas op de Hoogeringen van den Weg langs de Haarlemmer Trekvaart in 9 onderscheidene perceelen, voor den tijd van zes jaren, aanvangende den 1sten Januarij 1858.*

7°. *Het Grasgewas van de Vestwallen, Singels en Wegen rondom de Stad gelegen, in 14 verschillende partijen, voor den tijd van drie jaren, aanvangende den 1sten Januarij 1858.*

En zulks op het Raadhuis der Gemeente, op Dingsdag den 8sten December 1857, des middags ten 12 ure.

De Voorwaarden zullen (behalve des Zondags) dagelijks ter lezing liggen ter Secretarie op het Raadhuis, van des voormiddags 10 tot des namiddags 2 ure, alsmede van de partijen 1, 2 en 5 aan de Stads-Timmerwerf van 10 tot 3 ure.

Van de 6e partij zullen de Voorwaarden ook te lezen liggen bij D. SIGGAAR aan de Postbrug.

Terwijl de Stads-Architect de noodige aanwijzingen zal doen.

OPENBARE VERKOOPING.

In het *Heeren-Logement* het Schild te *Leyden*, op Zaturdag den 28sten November 1857, bij Opbod en op Zaturdag den 5den December 1857, telkens des avonds ten 6 ure, bij Afslag, van:

N°. 1. Een HUIS, KRUIDERIJ en ERF, aan de Noordzijde van de Haarlemmerstraat, omtrent de Bakkersteeg, Wijk VI. N°. 497 en 497ᵃⁿᵈᵉʳ.

N°. 2. Een PAKHUIS, aan de Zuidzijde van de Haarlemmerstraat omtrent de Bakkersteeg, Wijk VI. N°. 220.

N°. 3. Vijf HUIZEN nevens elkander, aan de Westzijde van de Kleine Lauwersteeg, uitkomende zuid aan de Noordzijde van de Haarlemmerstraat, alsmede Oude Vest, Wijk VI. N°. 520 tot en met 524.

N°. 4. Een HUIS en ERF, aan de Westzijde van de Groenepoort, uitkomende aan de Noordzijde van de Haarlemmerstraat, Wijk VI. N°. 506.

N°. 5. Een HUIS en ERF, aan de Zuidzijde van de Oude Vest, tusschen de Bakkersteeg en de Duizendraadsteeg, Wijk VI. N°. 913.

Alles binnen Leyden.

De voorschreven perceelen kunnen worden bezigtigd daags vóór en op den dag der Opveiling en zijn de Teekening, breeder inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER, alsmede, ten aanzien van het perceel N°. 5, van den Notaris A. WYNSTROOM, te *Leyden*.

BEURTSCHEPEN IN LADING IN DE HAVEN, ALHIER.

Naar	*Zwolle*,	Maandag,	12 ure,	Schipper	
»	*Alkmaar*,	Woensdag	10 »	»	L. KROON.
»	*Amersfoort*,	»	12 »	»	J. L. v. OOTMARSUM.
»	*Sneek*,	»	12 »	»	K. VIERSMA.
»	*Deventer*,	Donderdag	12 »	»	H. DOMMELHOLT.
»	*Kampen*,	»	12 »	»	K. ROOZENDAAL.
»	*Hoorn*,	Vrijdag	10 »	»	J. RAJER Jr.

De vertrekuren zijn opgegeven volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door. De goederen kunnen desverkiezende bij den Besteller B. v. DORSTEN Cz., geborgen worden, bij wien de naauwkeurigste inlichtingen zijn te bekomen voor de Provinciën Noord-Holland, Gelderland, Drenthe, Overijssel, Groningen en Friesland.

PRIJZEN der OLIE, Amsterdam 20 November.

Raapolie, op 6 w. *f* 44½ cont. *f* 43. Lijnolie, op 6 w. *f* 39½ cont. *f* 38½.

TER MARKT TE LEYDEN AANGEVOERD.

20 en 21 November 1857.	Verkochte Hoeveelheid		Prijzen. Laagste	Prijzen. Hoogste.
Winter-Tarwe	30	mud.	*f* 8.50	*f* 10.50
Zomer »	22	»	- 7.50	- 8.75
Winter-Rogge	55	»	- 6.25	- 6.60
Gerst	25	»	- 6.—	- 6.50
Chevalier	21	»	- 7.—	- 7.50
Zware Haver	30	»	- 5.—	- 5.40
Ligte »	21	»	- 4.—	- 4.50
Duivenboonen	9	»	- 7.75	- 8.25
Paardenboonen	13	»	- 7.25	- 7.80
Stieren		stuks	-	-
Ossen (slagt)	7	»	- 124.—	- 158.—
Kalfkoeijen	13	»	- 134.—	- 158.—
Vettekoeijen	184	»	- 152.—	- 340.—
Varekoeijen	370	»	- 68.—	- 164.—
Kalveren (vette)	42	»	- 29.—	- 68.—
» (magere)	7	»	- 3.50	- 7.75
Hamels magere		»	-	
Hamels vette	115	»	- 20.50	- 26.50
Ooijen magere		»	-	-
Ooijen vette	35	»	- 13.75	- 19.50
Lammeren magere		»	-	-
Lammeren vette jarige		»	-	-
Varkens magere	30	»	- 16.—	- 26.—
Varkens vette		»		
Varkens Biggen	110	»	- 7.—	- 15.—
Boter 1ste qualiteit	5480	N. ℔.	- 1.25	- 1.37½
Boter 2de »			- 0.95	- 1.05
Turf haardbr. 1ste soort		ton	-	-
Fabriekturf		»		
» (graauwe)	7650	»	- 0.15	- 0.17½
Lange Zwarte	[illegible]		0.22½	- [illegible]

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
VRIJDAG 20 November.

			Laagst koers.	Hoogst koers.	Geloopen
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	62½	62 7/16	62 3/16
Dito Certificaten	» 3	»	74¼	74¼	74¼
Dito dito	» 4	»	93¾	93 13/16	—
Amortisatie Syndicaat	» 3½	»	—	—	—
Handelmaatschappij	» 4½	»	141½	143½	142
O. I. Leening	» 4	»	93⅜	93 7/16	93 7/16
Aandeelen Holl. Spoorweg	» 4½	»	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» 4½	»	—	—	—
BELGIE,	» 2½	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½	»	50¼	—	—
Dito dito	» 4½	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» 4½	»	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» 1½	»	24 13/16	24 15/16	24⅞
Dito Obligatiën	» 3	»	41½	41¾	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	36¼	36⅜	36¼
Bewijzen Coupons			—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	43½	43¾	43½
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	103	103½	103¾
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	102	102¼	102¼
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	91½	—	—
Dito 1840	» 4	»	[illegible]	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	83½	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	64	64½	—
POLEN, Aandeelen 1836	fl. 500	»	149	—	—
Dito Obligatiën	» 4	pCt.	77½	77 5/16	76½
PRUISSEN, Obl. te Londen	à 4½	»	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5	»	74	—	—
Dito	» 4	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	71⅝	71 15/16	71¾
Dito Nieuwe	» 5	»	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito 1847	» 2½	»	37 1/16	[illegible]	—
BRAZILIE, 1824, 100 £	» 5	»	—	—	—
SARDINIE,	» 5	»	—	—	—
PERU, Geldleening 1854	» 4½	»	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. m.	» 4½	»	—	—	—
GRENADA, Obligatiën	» 3½	»	17 1/16	17 3/16	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3	»	17⅝	17 [illegible]	17 7/16
N.-AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 6 pCt. Prolongatie 6½ pCt. Wissel-Disconto 7.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van de Wed. LA LAU.

BIJBLAD N°. 29.

KORT VERSLAG

DER

ZITTINGEN VAN DEN GEMEENTERAAD VAN LEYDEN.

(Behoorende bij de Leydsche Courant van 23 November 1857, N°. 140.)

Zitting van 19 November.

Tegenwoordig de Heeren: de Moen, Gevers, Siegenbeek, Bucaille, Stoffels, Olivier, Driessen, Kluit, Tollens, Huyser, Ysselsteyn, ten Sande, Hubrecht, Krantz, Sikkel Groos, du Rieu, le Poole, van der Boon Mesch, Lisman, van der Hoeven, van Kaathoven, Luzac en de Voorzitter.

De notulen der vorige Vergadering gelezen en goedgekeurd zijnde, wordt door den Burgemeester medegedeeld:

1°. eene dispositie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van den 9 November 1857 G. S. n°. 8, ten geleide van een Koninklijk besluit van dezen inhoud:

N°. 57. «WIJ WILLEM III, enz.

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 1 September 1857, N°. 80, 2e Afdeeling, betreffende een adres van den Raad der Gemeente Leyden, waarbij dit Collegie bij Ons in hooger beroep komt van een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, van 12 Mei jl. N°. 26, strekkende tot weigering eener af en overschrijving uit den post voor onvoorziene uitgaven van de Gemeentebegrooting voor 1857, op den post dier begrooting voor subsidie aan het Minnehuis.

Overwegende dat Gedeputeerde Staten hunne weigering hierop gronden, dat, indien de bedoelde af- en overschrijving wierd toegestaan, geene fondsen beschikbaar zouden blijven ter voldoening van de over 1855 en over het loopende jaar aan het Rijk verschuldigde gelden, wegens plaatsing van bedelaars in de Kolonien der Maatschappij van Weldadigheid, welke uitgaven insgelijks voor memorie op de begrooting werden uitgetrokken.

Dat thans de vraag niet meer kan zijn of Gedeputeerde Staten niet, ingevolge art. 212 der Gemeentewet en art. 74 der wet op het armbestuur, de voor deze uitgave vereischte sommen bepaaldelijk bij de daarvoor gestelde posten op de begrooting hadden behooren te brengen. maar dat in den tegenwoordigen stand der zaak zich alleen de vraag kan voordoen of Gedeputeerde Staten bevoegd zijn, de goedkeuring van een besluit tot af en overschrijving te weigeren op grond, dat zoo die werd toegestaan, geene genoegzame gelden zouden overblijven om aan eene wettelijke, op de Gemeente rustende, verpligting te voldoen.

Dat geen grond bestaat voor het beweren van den Raad, dat Gedeputeerde Staten, bij het beoordeelen van een raadsbesluit tot af en overschrijving, alleen te letten zouden hebben op de wettigheid of regelmatigheid der uitgave en op het bedrag van den aangewezen post.

Dat integendeel de Wetgever, door in art. 214 der Gemeentewet, de beoordeeling van een raadsbesluit als het bedoelde niet tot de vermelde oogpunten te beperken, geacht moet worden gewild te hebben dat Gedeputeerde Staten in het algemeen zullen acht slaan, dat de af en overschrijving met een ordelijk finantieel beheer overeen te brengen zij, en dat dit doel niet zou bereikt worden, indien Gedeputeerde Staten de bevoegdheid misten om eene af en overschrijving te verhinderen, waardoor de voldoening aan wettelijke verpligtingen onmogelijk zou worden.

Gelet op de artt. 200, 201, 209 en 213 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 16 October jl. N°. 11);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 2 November 1857 N°. 201, 2e afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan te verklaren, dat Gedeputeerde Staten van Zuidholland, bij hun besluit van 12 Mei jl. teregt hunne goedkeuring geweigerd hebben aan het besluit van den Raad der Gemeente Leyden, tot af en overschrijving uit den post voor onvoorziene uitgaven der begrooting van 1857 op den post dier begrooting voor subsidie aan het Minnehuis.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad der State.

's Gravenhage 4 November 1857."

Welk besluit is genomen op een door dezen Raad, ingevolge het bepaalde in de Vergadering van den 4 Junij dezes jaars, aan Z. M. ingediend adres, zooals dit, door eene daartoe benoemde Commissie ontworpen, den 16 Junij daaraanvolgende werd vastgesteld, luidende als volgt:

Aan Z. M. den Koning.

SIRE!

Met den meesten eerbied wendt zich de gemeenteraad van Leyden tot Uwe Majesteit, ten einde voorziening te vragen tegen eene beslissing van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, welke evenzeer met de belangen der gemeente als met de wet schijnt te strijden.

Ten einde de beoordeeling der zaak gemakkelijker te maken, meenen wij de volgende feiten ter kennisse van Uwe Majesteit te moeten brengen.

Bij het vaststellen der stedelijke begrooting van het jaar 1857 waren de begrootingen van eenige instellingen van weldadigheid nog niet onderzocht of goedgekeurd.

Bekend echter met de behoeften dier instellingen, besloot de Raad op de begrooting onder de posten van *subsidiën aan Godshuizen* en *subsidie aan Armbesturen* uit te trekken onder anderen 1°. voor het H. G. of Armen Wees- en Kinderhuis *f* 17000. 2°. voor het Roomsch Catholijke Weeshuis *f* 16000. 3°. voor het Luthersch Weeshuis *f* 3245. 4°. voor het Minnehuis *f* 16500 en 5°. voor de R. C. Armen *f* 4000. Wanneer dan later de begrootingen zouden goedgekeurd zijn, zouden de subsidiën op de gewone wijzen daaruit worden voldaan. Gedeputeerde Staten zonden echter de begrootingen dier instellingen van weldadigheid terug, dewijl de subsidiën aan die instellingen verleend waren zonder dat de daarbij afgeslotene rekeningen over het vorig dienstjaar werden overgelegd, en alzoo door die instellingen niet was voldaan aan de bepalingen van art. 59, 60 en 61 der wet van 28 Junij 1854 (Stbl. n°. 100).

Dientengevolge werden die sommen bij den post van *subsidiën aan Godshuizen en aan Armbesturen* voor memorie uitgetrokken en de gelden voorloopig onder den post van *onvoorziene uitgaven* opgenomen met het erkende, en bij Gedeputeerde Staten bekende doel om bij goedkeuring van de begrootingen dier instellingen, door af- en overschrijving uit dien post op de voor Memorie uitgetrokken posten van die instellingen van weldadigheid, de uitbetaling van het toegestane subsidie mogelijk te maken. De begrooting werd aldus veranderd aan Gedeputeerde Staten toegezonden en door deze op 17 Februarij 1857, goedgekeurd.

Tengevolge van de goedkeuring hunner begrootingen zijn dan ook uit den post van *onvoorziene uitgaven* op dien van *subsidiën aan Godshuizen* voor het H. G. Weeshuis eene som van *f* 17000 en voor het R. C. Weeshuis een som van *f* 16000 overgeschreven, tot welke overschrijving de Gemeenteraad door Gedeputeerde Staten bij resolutie van 21 April jl. n°. 2149 gemagtigd is.

Nadat nu ook de begrooting van het Minnehuis was goedgekeurd bij besluit van 30 April ll., verzocht de Gemeenteraad gelijke magtiging, welke echter bij resolutie van 19 Mei ll. geweigerd werd. Het is tegen deze weigering, dat de Gemeenteraad de tusschenkomst van Uwe Majesteit meent te moeten inroepen.

Bij het weigeren dier magtiging beweren Gedeputeerde Staten niet dat de af- en overschrijving naar vorm of wezen, aan eenig gebrek zou lijden, hetgeen toch wel de eenige grond van weigering, welke geoorloofd zou wezen, schijnt te kunnen zijn, maar zij nemen het, in onze oogen ongeoorloofde middel van weigering te baat ten einde de gemeente te dwingen tot spoedige voldoening harer schuld over 1855 aan de Maatschappij van Weldadigheid, want de eenige grond, als het een grond mag heeten, welken zij aanvoeren, is, dat door de overschrijving van *f* 16000, uit den post van *onvoorziene uitgaven* op dien van *subsidie van Godshuizen* er op den eersten post geen fondsen beschikbaar zouden blijven tot betaling der maatschappij van weldadigheid. Die handelwijze van Gedeputeerde Staten moet te meer bevreemding wekken als zij volkomen daarmede bekend waren, dat voor die betaling aan de Maatschappij van weldadigheid op de begrooting van 1857 geene gelden waren uitgetrokken en de post van *onvoorziene uitgaven* alleen daarom de belangrijke som van *f* 58745 bedroeg, dewijl, tengevolge hunner eigene besluiten, daaronder begrepen waren *f* 56745, die later, wanneer de begrootingen der instellingen van weldadigheid zouden goedgekeurd zijn, weder onder den eerst uitgetrokken post moesten gebragt worden.

Het niet uittrekken van eenige geldsom voor de Maatschappij van weldadigheid had Gedeputeerde Staten welligt kunnen leiden tot het toepassen der bevoegdheid, hun bij art. 212 der wet van 29 Junij 1851 (Staatsblad n°. 85) toegekend, maar kon hen nimmer bevoegd maken om de ten uitvoerlegging te beletten van maatregelen, welke zij te voren wisten dat noodwendig moesten voortvloeijen uit de goedkeuring der begrootingen dier instellingen van weldadigheid. De weigering der magtiging tot af- en overschrijving uit zekere post van begrooting kan alleen dan met regt plaats hebben, wanneer de uitgaaf onwettig of onregelmatig zou wezen, of wanneer de daartoe aangewezen post op het oogenblik der gevraagde magtiging niet toereikend zou zijn.

De weigering op de aangegeven grond is ten anderen verdedigbaar als het den Raad vrijstond, bij betaling der Maatschappij van weldadigheid, tot afschrijving andere posten aan te wijzen, of wel, bij het vinden van nieuwe bronnen van inkomst, door verhooging der begrooting zoo in ontvang als in uitgaaf in de voldoening dier gelden te voorzien.

Voor Gedeputeerde Staten bestaat zoo volgens art. 212 der wet van 29 Junij 1851 (Staatsblad N°. 85) als art. 74 der wet van 28 Junij 1854 (Staatsblad N°. 100) slechts één middel om de gemeente te dwingen, uitgaven, welke zij door de wet geboden achten, te doen, dat is door deze op de begrooting te brengen. Van dat middel hebben zij geen gebruik gemaakt, maar een ander uitgedacht, hetwelk geheel buiten de wet ligt. Zij mogen hunne goedkeuring niet weigeren aan handelingen, welker wettigheid en noodzakelijkheid door hen niet kunnen ontkend worden. De grond tot weigering eener magtiging moet in het besluit zelf, waarvan de magtiging gevraagd wordt, liggen, en mag niet aan gronden daarbuiten ontleend worden. Doch niet enkel, Sire, zijn Gedeputeerde Staten aldus hunne bevoegdheid te buitengegaan, en hebben in plaats van de middelen te gebruiken, hun bij de wet gegeven, tot onwettige maatregelen hunne toevlugt genomen; zij hebben daarbij het bestaan eener belangrijke gemeente-instelling en dien tengevolge ook de rust der gansche burgerij in de waagschaal gesteld.

Het geldt hier toch een gesticht, waarin drie honderd en twintig oude en gebrekkige lieden verpleegd worden, in de behoeften van welk gesticht bijna uitsluitend door middel van subsidie uit de gemeente-kas moet voorzien worden.

Reeds is bijna de helft van het jaar verloopen en nog hebben de bestuurders geene enkele penning van de gemeente ontvangen. Van alle kanten gedrongen door de leveranciers, staan zij met ledige handen. Wat moet het gevolg wezen, wanneer die bestuurders, buiten staat aan de op zich genomen roeping te voldoen, hunne betrekking nederleggen, of de bevolking van het gesticht, uit gebrek aan middelen om haar te onderhouden, daaruit moet ontslagen worden?

Gedeputeerde Staten zijn door de wet bestemd, te waken, dat door de gemeente-besturen aan de wet of aan het publiek belang niet worde te kort gedaan. Op hen rust dus ook wel in de eerste plaats de pligt geene maatregelen te nemen, welke hun de wet niet toekent of door welke het publiek belang der gemeente in gevaar gebragt wordt.

Het is om deze redenen, dat de Raad der gemeente Leyden zich tot Uwe Majesteit wendt, en Haar eerbiedig verzoekt het besluit van 19 Mei ll. te vernietigen, waarbij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hunne magtiging onthouden hebben aan ons besluit van 30 April ll., waarbij aan Regenten van het Minnehuis alhier een subsidie uit de gemeentekas over 1857 werd toegekend van *f* 16500 en waartoe af- en overschrijving uit den post van *onvoorziene uitgaven* op dien van *subsidiën aan Godshuizen* werd bepaald.

Welk doende, enz.

2°. Eene dispositie van Gedeputeerde Staten dezer provincie, van gelijke dagteekening G. S. n°. 52, houdende goedkeuring van het kohier der plaatselijke belasting op de honden, voor deze gemeente, over 1857.

Deze worden aangenomen voor kennisgeving.

Daarna legt de Burgemeester over:

1°. Rapport van Burgemeester en Wethouders:

a. op het voorstel van Burgemeester en Wethouders van Allegonde, met een daaromtrent ingewonnen berigt van de Kamer van Koophandel en Fabrieken;

b. op het adres van docenten van het Gymnasium, in de vorige Vergadering overgelegd;

c. op het verzoek van C. J. Zeelberg, tot het in gebruik erlangen van gemeentegrond.

2°. Een adres van Vleeschhouwers in de hal, om deze als verkoopplaats van vleesch te behouden, met rapport.

3°. Een adres van J. P. Alofs, daarbij verzoekende geheele teruggave der door hem over 1856 betaalde plaatselijke directe belasting, en wel op grond

van art. 245 der wet van 29 Junij 1851 (Staatsbl. n°. 85), met rapport.

Is besloten de stukken sub n°s 1—3 ter inzage van de leden in de leeskamer neder te leggen.

4°. Eene missive van Curatoren der Leydsche Hoogeschool, houdende verzoek tot het doen rooijen van 19 boomen op de Ruïne, ten einde meerder licht te erlangen in het nieuw Academisch gebouw aldaar.

Deze wordt gesteld in handen van Burgemeester en Wethouders, ter fine van berigt en raad.

De Burgemeester berigt de ontvangst, staande deze Vergadering, van eene telegrafische depêche, dat in zake de procedure betreffende het Haarlemmermeer, de conclusie van den Procureur-Generaal geheel en al is in het voordeel dezer gemeente en de uitspraak zal plaats hebben den 13 Januarij 1858.

Dit wordt aangenomen voor kennisgeving.

De Burgemeester brengt in behandeling:

De begrooting van inkomsten en uitgaven dezer gemeente over 1858.

Op voorstel van het lid de Moen aangevangen zijnde met de *Uitgaven*, worden uit

HOOFDSTUK I,

Huishoudelijk Bestuur,

de n°s 48—51 achtereenvolgens met algemeene stemmen aangenomen.

Op n°. 52, *Jaarwedde van den bouwkundige en van de opzigters der gebouwen, wegen en dergelijke*, wordt het voorstel der Commissie van Finantie, tot weglating der jaarwedde van den Vroonbode, waardoor dit n°. met *f* 200. zou worden verminderd en alzoo uitgetrokken tot *f* 3925.00, in rondvraag gebragt, doch met 13 tegen 10 stemmen verworpen.

Vóór stemden de leden ten Sande, Krantz, Sikkel Groos, Lisman, van Kaathoven, de Moen, Siegenbeek, Driessen, Kluit en Tollens.

Tegen de leden Huyser, Ysselsteyn, Hubrecht, du Rieu, le Poole, van der Boon Mesch, van der Hoeven, Luzac, Gevers, Bucaille, Stoffels, Olivier en de Voorzitter.

Daarna worden dit n°. alsmede de n°s 53—59 achtereenvolgens met algemeene stemmen aangenomen.

Ook de n°s 60—74, uitmakende de 2e afdeeling van dit hoofdstuk, worden met algemeene stemmen achtereenvolgens aangenomen.

HOOFDSTUK II.

Kosten voor werken en inrigtingen tot openbare dienst bestemd.

Hiervan worden de n°s 75—77 met algemeene stemmen aangenomen.

Bij N°. 78 door de Commissie van Finantie aanmerking gemaakt zijnde op de kosten van vernieuwing der brug over den Ouden Rijn aan de Heerengracht ad *f* 7500, wordt na deliberatie door het lid de Moen voorgesteld die kosten voor de helft te brengen op deze begrooting, en voor de wederhelft op die voor 1859, hetwelk met algemeene stemmen is aangenomen, waardoor dit N°. is vastgesteld op *f* 13600.

N°. 79 wordt met algemeene stemmen aangenomen.

Op N°. 80, onderhoud van havens, vaarten, kaaimuren, sluizen en andere waterwerken, wordt na deliberatie, met goedvinden der Commissie van Fabriquage, doch, onder voorbehoud om bij dringende noodzakelijkheid daarop terug te komen, het voorstel der Commissie van Finantie, om die som met *f* 3000 te verminderen en alzoo te brengen op *f* 5000, met algemeene stemmen aangenomen.

De N°s. 81 en 82 worden met algemeene stemmen tot de uitgetrokken cijfers vastgesteld.

Alsnu genaderd tot

HOOFDSTUK III,

Kosten voor eigendommen, welke de Gemeente naar het burgerlijk regt bezit, met de deswege verschuldigde lasten,

wordt op voorstel van Burgemeester en Wethouders met algemeene stemmen besloten, N°. 83, onderhoud van singels, torens, poorten en dergelijke, met *f* 400 te verminderen en het alzoo uit te trekken tot *f* 6000, waarna achtereenvolgens de N°s. 84—89 met algemeene stemmen worden aangenomen.

De n°s 90 en 91 uitmakende

HOOFDSTUK IV,

Kosten van invordering der plaatselijke belastingen of middelen,

worden onveranderd met algemeene stemmen vastgesteld.

Vervolgens worden van

HOOFDSTUK V,

Kosten der openbare veiligheid en van de Brandweer,

de n°s 92—95 achtereenvolgens met algemeene stemmen aangenomen.

Tot de behandeling van n°. 96, onderhoud der wachthuizen, mitsgaders licht en brandstoffen voor dezelve, zullende overgaan, waarbij voor de inrigting van de vleeschhal tot eene behoorlijke lokaliteit voor de politie en de nachtwacht, eene som van *f* 3500 is uitgetrokken; wordt op voorstel van het lid van der Boon Mesch besloten, vooraf het adres van de Vleeschhouwers in de hal te behandelen, strekkende om dat lokaal als verkoopplaats van vleesch te bepalen, met aanbod, voor huur over 1858 *f* 760. te betalen. Dit adres wordt gelezen, en is na deliberatie, overeenkomstig het rapport van Burgemeester en Wethouders, met 17 tegen 6 stemmen, zijnde die van de Heeren ten Sande, Sikkel Groos, le Poole, van der Boon Mesch, Lisman en van Kaathoven besloten te persisteren bij het besluit van 20 October jl., tot opheffing der hal als verkoopplaats van vleesch, met den 1 Mei 1858, en bestemming van dit lokaal voor de politie.

Nu wordt door het lid de Moen voorgesteld, nadat de leden le Poole, Gevers, Ysselsteyn en ten Sande de Vergadering verlaten hadden, om de bovenbedoelde som van *f* 3500 voor de helft op de begrooting van 1858 en voor de wederhelft op die van 1859 te brengen, hetgeen met 12 tegen 7 stemmen wordt aangenomen, waardoor dit n°. op *f* 2850 is bepaald.

Vóór stemden de leden Huyser, Hubrecht, Krantz, Sikkel Groos, van der Boon Mesch, Lisman, van der Hoeven, van Kaathoven, de Moen, Bucaille, Stoffels en de Voorzitter.

Tegen de leden du Rieu, Luzac, Siegenbeek, Olivier, Driessen, Kluit en Tollens.

Bij n°. 97, onderhoud der lantaarns en verdere kosten der verlichting, wordt door het lid Sikkel Groos voorgesteld dezen post te doen vervallen, welk voorstel in rondvraag gebragt zijnde, met 20 tegen 3 stemmen, die van de leden Sikkel Groos, Lisman en van Kaathoven, wordt verworpen.

Uithoofde het uur te ver verstreken is, wordt de verdere behandeling uitgesteld tot heden avond ten 7 ure.

Avondzitting.

Ten 7 ure de vergadering voortgezet wordende, blijkt het dat niet tegenwoordig zijn de leden ten Sande, Cock en Taets van Amerongen, die afwezig bleven, voorts de leden van Kaathoven en van der Hoeven, die evenwel later bij de behandeling van N°. 119 verschenen; Lisman, die onder de behandeling van N°. 127; Luzac, die na de behandeling van dit N°., Bucaille, die bij de behandeling van N°. 2, en Gevers, die bij de behandeling van N°. 12 ter vergadering kwamen.

De N°s. 98—104 geven tot geene bedenkingen aanleiding en worden achtereenvolgens onveranderd aangenomen, terwijl bij N°. 100, kosten der Schutterij, tevens in behandeling wordt gebragt de begrooting der dienstdoende Schutterij voor 1858, die, overeenkomstig het rapport der Commissie van Finantie met algemeene stemmen voorloopig wordt goedgekeurd, en daarbij de toelage uit de Gemeentekas bepaald op *f* 5975.50.

De N°s. 105 en 106, uitmakende

HOOFDSTUK VI,

kosten der plaatselijke gezondheids politie,

worden achtereenvolgens met algemeene stemmen aangenomen, gelijk ook de N°s. 107—111 of

HOOFDSTUK VII,

Kosten voor het onderwijs en ter bevordering van kunsten en wetenschappen.

Bij de behandeling van N°. 108, belooning van Onderwijzers, Ondermeesters enz., is tevens goedgekeurd de begrooting der plaatselijke Schoolcommissie, in ontvang en in uitgaaf tot *f* 9600, en bij N°. 111, toelage aan de Onderwijzers Kweekschool der Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen, de begrooting dier Instelling.

HOOFDSTUK VIII,

Kosten voor het armwezen, mitsgaders subsidien en bijdragen aan onderscheidene daarmede in verband staande instellingen.

De N°s. 112—118 worden onveranderd achtereenvolgens met algemeene stemmen aangenomen, terwijl N°. 119, subsidien aan Godshuizen, en N°. 120 subsidien aan Armbesturen, met algemeene stemmen worden vastgesteld tot het bedrag waarop die subsidien bij de behandeling der begrootingen van deze instelling zijn goedgekeurd, zoodat voor N°. 119 wordt uitgetrokken *f* 52745, en voor N°. 120 *f* 9810.

Nog worden met algemeene stemmen achtereenvolgens aangenomen de N°s. 121 en 122, en wordt tevens bij het eerste, *subsidien aan werkhuizen en dergelijke inrigtingen* de begrooting van het Werkhuis goedgekeurd.

Achtereenvolgens worden met algemeene stemmen goedgekeurd de N°s. 123—126, uitmakende

HOOFDSTUK IX,

Renten en aflossingen van geldleeningen, mitsgaders alle verdere opeischbare schulden der Gemeente.

Eindelijk word er achtereenvolgens van

HOOFDSTUK X,

Andere uitgaven niet onder de vorige hoofdstukken begrepen,

de verschillende N°s. (127—138) met algemeene stemmen vastgesteld, terwijl bij N°. 127, kosten der Kamer van Koophandel en Fabrieken, de begrooting dier Kamer mede wordt goedgekeurd.

Is besloten alvorens Hoofdstuk XI, onvoorziene uitgaven, uitgetrokken onder n°. 139, in deliberatie te brengen, over te gaan tot de behandeling der

Inkomsten,

waarvan achtereenvolgens met algemeene stemmen worden goedgekeurd n°. 1 of

HOOFDSTUK I.

Ontvangsten wegens vroegere diensten;

n°s. 2—4 uitmakende de 1ste afdeeling van

HOOFDSTUK II,

Opbrengst van belastingen en heffingen.

en n°s. 7 en 8 van de 3de afdeeling van dat Hoofdstuk.

N°. 9, *belasting op het binnenlandsch gedistilleerd*, wordt overeenkomstig het rapport der Commissie van Finantie bepaald op *f* 46000, terwijl de overige n°s. dezer afdeeling (10—15) achtereenvolgens met algemeene stemmen worden goedgekeurd.

Van de 4de afdeeling wordt n°. 16 met algemeene stemmen goedgekeurd; op n°. 17, opbrengst der wik-, weeg-, meet- en keurloonen, hetwelk voor *memorie* was uitgetrokken, door de Commissie van Finantie voorgesteld zijnde dit op *f* 1000 te bepalen, wordt zulks na deliberatie in rondvraag gebragt en met 15 tegen 7 stemmen, zijnde die van de leden du Rieu, Luzac, Stoffels, Olivier, Kluit, Tollens en de Voorzitter aangenomen.

Voorts worden de N°s. 18—22, de laatsten dezer afdeeling, achtereenvolgens met algemeene stemmen aangenomen.

N°. 23, belasting op de honden, het eenige art. der 5e afdeeling, wordt op voorstel der Commissie van Finantie, met *f* 500 verhoogd en alzoo op *f* 1500 bepaald.

Overgaande tot

HOOFDSTUK III,

Baten en opkomsten spruitende uit gemeente eigendommen en bezittingen,

wordt N°. 24, Huur van huizen en andere gebouwen, overeenkomstig het voorstel der Commissie van Finantie op *f* 2200 bepaald, terwijl daarna de N°s. 25—31 onveranderd worden aangenomen.

De N°s. 32—42 van

HOOFDSTUK IV,

Ontvangsten van verschillenden aard en toevallige baten,

worden achtereenvolgens onveranderd met algemeene stemmen aangenomen.

Op n°. 43, overwinst der Gaz-Fabriek over 1857, wordt na deliberatie het voorstel der Commissie van Finantie in rondvraag gebragt, strekkende om hiervoor *f* 25000.— uit te trekken, waartoe met 22 stemmen tegen 1 stem, die van het lid le Poole, wordt besloten.

De n°s 44—46 worden achtereenvolgens onveranderd met algemeene stemmen aangenomen.

N°. 47, uitmakende

HOOFDSTUK V,

Buitengewone Ontvangsten,

wordt met algemeene stemmen vastgesteld.

Alsnu overgaande tot de vroeger uitgestelde behandeling van

HOOFDSTUK XI.

Onvoorziene Uitgaven,

begrepen in n°. 139, wordt na deliberatie in rondvraag gebragt het voorstel der Commissie van Finantie, om behalve de som van *f* 4830, overgebragt uit n°s. 119 en 120, nog op dit n°. beschikbaar te stellen *f* 1400 en het alzoo uit te trekken tot een bedrag van *f* 6230, hetwelk echter met 15 tegen 7 stemmen wordt verworpen.

Vóór stemden de leden Krantz, Sikkel Groos, van der Boon Mesch, Lisman, van der Hoeven, van Kaathoven en de Moen.

Tegen de leden Huyser, Ysselsteyn, Hubrecht, du Rieu, le Poole, Luzac, Gevers, Siegenbeek, Bucaille, Stoffels, Olivier, Driessen, Kluit, Tollens en de Voorzitter.

Hierop door het lid Olivier voorgesteld zijnde dit N°., met inbegrip der bovengenoemde *f* 4830, uit te trekken tot *f* 10,000, is dit met 14 tegen 8 stemmen aangenomen.

Vóór stemden de leden Huyser, Ysselsteyn, Hubrecht, du Rieu, le Poole, Luzac, Gevers, Siegenbeek, Bucaille, Stoffels, Olivier, Driessen, Kluit en de Voorzitter.

Tegen de leden Krantz, Sikkel Groos, van der Boon Mesch, Lisman, van der Hoeven, van Kaathoven, de Moen en Tollens.

Eindelijk overgaande tot de behandeling der 2de afdeeling van Hoofdstuk II der Inkomsten, wordt, overeenkomstig het rapport van de Commissie van Finantie, goedgevonden N°. 5 te omschrijven als *Plaatselijke directe belasting*, en daarna het voorstel van het lid Olivier in rondvraag gebragt, om dat N°. op *f* 65,000 te bepalen, en N°. 6 tot *f* 500 uit te trekken, waartoe met 17 tegen 5 stemmen, die van de leden Sikkel Groos, van der Boon Mesch, Lisman, van der Hoeven en van Kaathoven, is besloten, en zulks onder bepaling dat n°. 5 binnen 's lands zal worden uitgetrokken tot een onzuiver bedrag van *f* 72000, waarvan na aftrek van *f* 7000.— voor kwade posten, zuiver overblijft *f* 65000.—

Hiermede de behandeling der afzonderlijke artikels afgeloopen zijnde, brengt de Voorzitter de begrooting der inkomsten en uitgaven dezer gemeente voor 1858 in haar geheel in rondvraag, als volgt:

de inkomsten tot *f* 363188.45, de uitgaven tot *f* 362975.27, alzoo sluitende met een batig saldo van *f* 213.18.

En wordt deze met 19 tegen 3 stemmen, die van de leden Sikkel Groos, Lisman en van Kaathoven, vastgesteld.

Waarna de vergadering is gesloten.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van DE WED. LA LAU.